

Naslov članka/Article:

Vsaka skupina ni tim, vsak tim pa je skupina

Not Every Group is a Team, but Every Team is a Group

Avtor/Author:

Jelka Bojc, Dora Ožvald, Nataša Maver Šoba

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Vzgoja in izobraževanje 2-3/2019, letnik 50

ISSN 0350-5065

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2019

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/vzgoja-in-izobrazevanje/>

Jelka Bojc, Dora Ožvald, Nataša Maver Šoba
OŠ Fram

VSAKA SKUPINA NI TIM, VSAK TIM PA JE SKUPINA

UVOD – prav lepo je res na deželi

Osnovna šola Fram je srce kraja, gručastega naselja, ki se nahaja pod vznožjem Pohorja v občini Rače - Fram. Nekdaj z mlino in žagami bogat kraj, v katerem se je rodilo več pomembnih ljudi, ki so ime Frama ponesli v svet, danes utripa v mirnejšem kulturnem ozračju in manjšem gospodarskem obsegu. Ohranjeni kulturni spomeniki niso velike umetnine, vendar kažejo na skromnost pohorskih ljudi.

Osnovno šolo Fram obiskuje nekaj več kot 300 učencev. Stavba je stisnjena med dve cesti, učilnice so razporejene v kar treh nadstropjih, v šolskem letu 2018/2019 pa smo pridobili nove prostore nasproti glavne šolske stavbe. Šolski vsakdan je popestren z dodatnimi vsebinami in ustvarjanjem. Poleg šolskih vsebin pa predvsem krepimo medosebne odnose in človeške vrednote, ki prispevajo k prijetnejšemu počutju v šolskem okolju.

Beseda sodelovanje je stalnica našega dela. Tukaj imamo v mislih tako ožjo kot širšo okolico, ne nazadnje pa se le-to začne znotraj institucije in se kaže kot dejavna povezanost, kar je privedlo do oblikovanja tima.

KDO SMO IN KJE VIDIMO PREDNOSTI DELOVANJA V TIMU?

Zgodovina nastanka našega tima je naključna. Povezale so nas želja po videnju vsakega učenca posebej, spodbuda njihovih kreativnosti in potreba po spremembi učnega procesa nasploh. Ugotavljamo namreč, da smo priča novi generaciji otrok, ki posledično potrebujejo drugačen pristop poučevanja. Želeli smo poiskati uspešna področja, ustvariti prijetno razredno klimo in vzajemno podajati in sprejemati kakovostne povratne informacije. Te skupne točke so nas združile v tim.

Smo učiteljice različnih predmetnih področij: razrednega pouka, glasbene umetnosti, zgodovine ter državljske kulture in etike. Posledično povezujemo celotno vertikalno. Poseben pečat je našemu timu dalo poučevanje po načelih formativnega spremljanja.

Prioritetno smo si zadale cilj, da poenotimo orodja, ustvarimo skupno mapo, bistvenega pomena pa nam je bilo, da smo druga drugi dovolile vpogled v sam učni proces. S tem smo razširile lastno obzorje in ga nadgradile z medkolegialnimi izkušnjami in povratnimi informacijami.

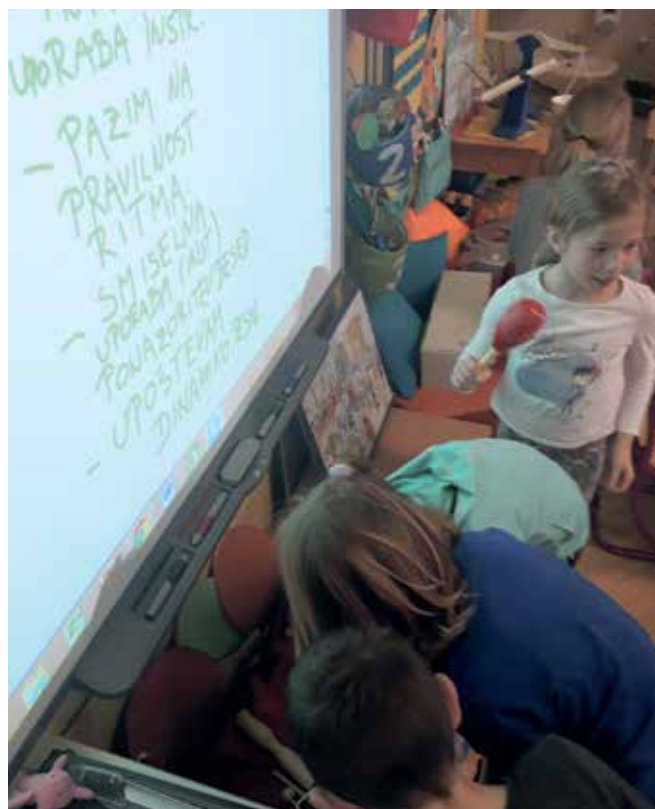
Redno se dobivamo na sestankih, kjer predstavimo svoje ideje, predloge, izrazimo mnenja, rešujemo nesoglasja, upoštevajoč maksimo:

Misli, a dopuščaj tudi drugim, da mislijo.

Rex Richards

SODELOVANJE IN HOSPITACIJE

► SLIKA 1: Pouk glasbe (medpredmetno povezovanje učiteljic)

Če hočeš hiteti, pojdi sam, če hočeš priti daleč, pojdi v skupini.

(Kitajski pregovor)

Ta pogovor je navdihoval in velja tudi za nas. Misel o sodelovalnem učenju smo uresničevale na medsebojnih hospitacijah, kjer smo se pridno in z veseljem učile druga od druge. Hospitacije so namreč odlično okolje in izhodišče za izmenjave mnenj, saj na konkretnem primeru prikažejo učinkovitost, lahko tudi neučinkovitost posameznih orodij, strategij ... Ob tem smo šle še korak dlje in poskusile tudi s primerom, kjer smo zamenjale vloge. Učiteljica razrednega pouka je poučevala v višjih razredih, učiteljica predmetnega pouka pa na razredni stopnji. Izkušnja je bila navdihujoča.

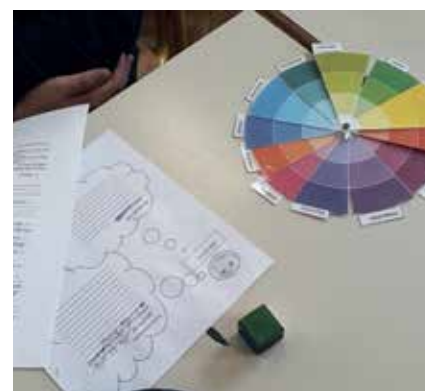
Ugotavljamo pa, da se vse skupaj začne že pri preprostem dejstvu, da se odločiš in odpreš vrata svoje učilnice ter vanjo spustiš ljudi, učitelje in druge strokovnjake.

In me smo vrata odprle na široko. V naše prostore spuščamo vsakogar, ki želi videti in slišati.

POT DO USPEHA

Premagovanje strahu odpre meje, tako da lahko začneš graditi svojo pot do uspeha. Do uspeha pridemo po majhnih korakih, pa naj bo to samo povečana motivacija za delo, prebujenost posameznika, dobro postavljeno učenčevo vprašanje.

Tako smo gradile s pomočjo skupnih orodij in medsebojnega sodelovanja. Sprva z uporabo semaforja, ki smo ga nadgradile še s tremi barvami (ustvarjalnost – modra, tvegam – črna, iščem podatke – bela), uporabo trikotnikov pri načrtovanju dela, s čimer smo ustvarile 'bridge' oz. most do vsakega posameznika. Poenotena orodja so prispevala k opaženosti in razumevanju na celotni vertikalni, predvsem pa smo pridobile na času (učenci so se npr. z orodji že seznanili pri kolegici).

► SLIKI 3 in 4: Naša skupna orodja

► SLIKA 2: Razmišljamo o vprašanjih.

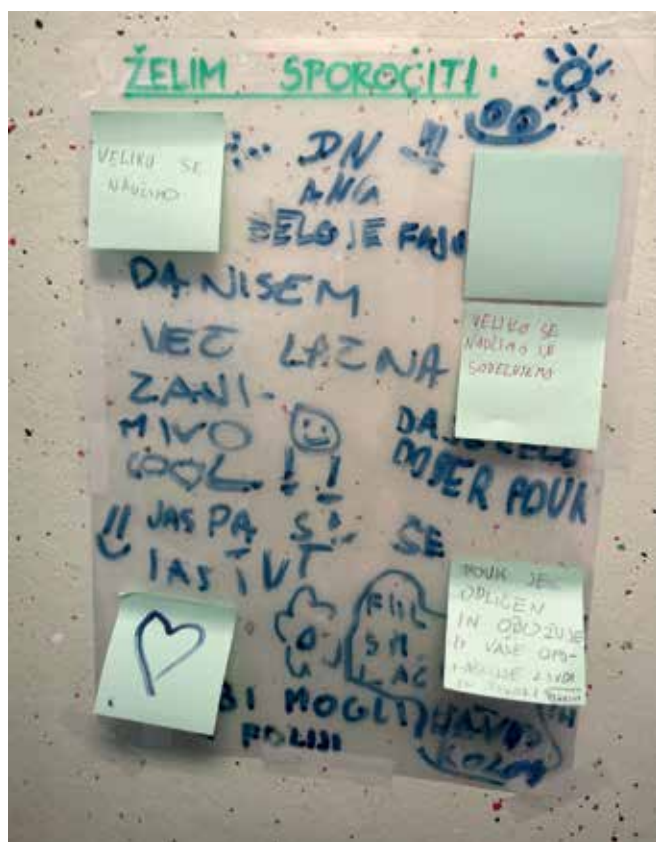

SLIKA 5: Sem opažen in slišan – moj glas.

Kje vidimo prednosti glasu učenca? Večja je motiviranost (možnost izbire), več je sodelovalnega učenja, posameznik prevzame vlogo učitelja, z aktivnostjo pridejo do boljših rezultatov, trajnejšega znanja, razvijamo kritično mišljenje, učenci se znajo oceniti in se izražati glede na kriterije uspešnosti, znajo vrednotiti svoje in sošolčevo znanje, znajo si postaviti svoj osebni cilj itd. Učenci so opaženi in slišani.

Sodelovanje se nadgrajuje: starejši učenci učijo mlajše in obratno. Tako je potekala izvedba učnih ur, na katerih so se učenci izmenjali oz. smo jih izvedli skupaj.

KAJ UČENCI MISLIJO O ORODJIH FORMATIVNEGA SPREMLJANJA, KI SPODBUJAJO RAZMIŠLJANJE

► SLIKA 6: Kaj želim sporočiti učiteljici?

PRVO TRILETJE:

VŠEČ MI JE:

- uporaba semaforja,
- kocke za pomnjenje,
- izražanje lastnih želja (dve zvezdi, ena želja),
- sestavljanje lastnih vprašanj,
- ocenjevanje počutja s smeški in risbami,
- barvne kocke za označevanje rešenih nalog,
- štipiljke s smeški,
- zabavni izzivi,
- različne raziskovalne naloge in vprašanja.

► SLIKA 7: Skupaj oblikujemo kriterije.

NI MI NAJBOLJ VŠEČ:

- Bloomov trikotnik,
- vlečenje slamic,
- da me sošolec ne pusti do besede,
- reševanje nalog v delovnem zvezku,
- ko samostojno rešujem naloge.

DRUGO IN TRETJE TRILETJE:

VŠEČ MI JE

- rad delam v skupinah,
- fajn mi je, ko delamo v skupinah, glasba mi je zanimiva,
- všeč mi je formativno spremljanje,
- všeč mi je, da se veliko pogovarjamo,
- upam, da bomo predstavili glasbila v skupinah, full je fajn,
- všeč mi je delo v skupinah in da ni učiteljica vse povedala, ampak smo tudi kaj sami ugotovili, všeč mi je sodelovanje,
- pouk je odličen, obožujem oponašanje živali in življenje v zgodovinski osebnosti,
- zdaj ko delamo po FS, veliko več znam. Snov boljše razumem. Ko si postavljamo cilje, točno vem, kaj me bo učiteljica vprašala,
- moj čas učenja se je skrajšal za polovico,
- presenečena sem nad svojim predznanjem,
- spoznala sem, da ocene niso vse,
- všeč mi je, da je pouk razgiban, sproščen, da gledamo veliko posnetkov, da delamo v skupini in da učiteljica snov razlaga s pravljicami.

NI MI VŠEČ:

- ne maram oz. sovražim, ko delamo sami,
- malo prehitro gre, da moramo sami delati zapiske,
- ni mi všeč, ko delamo v skupinah, nekateri niso zainteresirani za delo,
- včasih vstanemo z napačno nogo, nimamo dobrega dneva in ne znamo vsega.

KAJ PRAVIJO STARŠI

»Moj sin se krasno odziva na to tehniko poučevanja, učenja. Razvija samokritiko, doslednost, natančnost. Obenem pa sproščeno podoživlja dan. Z veliko vnamo in entuziazmom razlaga naučeno tudi doma. Srka znanje in ga deli. Sam ustvarja izzive in povezuje pojme iz domačega okolja s tistimi, naučenimi v sprotni učni snovi v šoli. Do učenja goji pozitiven odnos, se ne boji poraza, vendar previdno govori o kritiki. Verjetno se je težko naučiti in sprejeti konstruktivno kritiko. Veliko raje vsi sprejemamo pohvale. Vendar se mi zdi dobro zgodaj privzgojiti razliko med kritiko in grajo. Rad gre v šolo in komaj čaka, da se kaj novega nauči. Vseč mi je, da že zgodaj povezuje pojme in o njih razmišlja, se pogovarja in išče razlage. Kreativnost, ki jo kaže, me dnevno navdušuje.«

Julija V.

IZKUŠNJE Z ZBIRANJEM

Delitev veselja je ravno razlog, da širimo okvirje zunaj učilnic in tima. Najprej seveda znotraj kolektiva, nato pa tudi širše. Na hospitacijske ure smo povabile učitelje sosednjih šol. Svoje izkušnje smo z njimi delile na številnih študijskih skupinah po vsej Sloveniji. S primeri dobrih praks smo poskušale prikazati pozitivne vidike projekta Bridge in formativnega spremljanja. Starše smo navdihovale in jih še vedno navdihujemo. Nema lokrat so nam povedali, da metode, orodja, strategije preizkušajo tudi pri vzgoji doma. Prenekatero znanje se je preneslo tudi na lokalno okolje oz. na društva.

Ker pa se nam zdi zelo pomembno, da o pozitivnih vidikih Bridgea učimo tudi prihodnje generacije učiteljev, ti so namreč še nepopisani listi, ki bodo lažje sprejemali »novitete«, smo znanje prenesle tudi na študente Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. Bridge in formativno spremljanje so sprejeli z navdušenjem in s ponosom lahko povemo, da ga zdaj razume, sprejema in ga bo prenesla v svojo prakso že tretja generacija. Nekateri študenti so sodelovali pri urah zgodovine, tudi na študijskih skupinah in svoje izkušnje prenašali na druge učitelje. Prepletanje izkušenj je bilo očitno.

Deljeno veselje je dvojno veselje.

Michael L. Moeller

► SLIKA 8: Načrtujemo lastno delo.

Prepusti se, si na pravi poti ...

Druga drugi smo potrditev in inspiracija, učitelj in učenec, kritika in spodbuda, izziv in prijateljica.

SKLEP

Če povzamemo, je delo v timu navdihujoče, vzpodbudno in pri učencih rodi številne uspehe. Samo vi ste ustvarjalec svojih sanj in ne dovolite, da vam ovire na poti jemljejo energijo, ki jo potrebujete za doseg zastavljenih ciljev.